

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački
Uvodna napomena i homilija
u euharistijskome slavlju s hrvatskim braniteljima
(Redoviti korizmeni susret hrvatskih branitelja)
Bogoslužni prostor bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu
Petak 13. ožujka 2026. u 18 sati

Uvodna napomena:

Ovo 14. korizmeni susret hrvatskih branitelja u Zagrebačkoj nadbiskupiji, vezan poglavito uz zagrebačku katedralu.

Ove smo susrete započeli 20. ožujka 2012. godine, u okviru inicijative Papinskoga vijeća za promicanje nove evangelizacije nazvane Misije u gradovima (*Missio metropolis*), pri čemu je Zagreb bio jedan od dvanaest europskih gradova uključenih u taj pastoralni program.

Po broju godina ovo bi trebao biti 15. susret, ali 2020. bio je predviđen za petak 27. ožujka, ali – sjećamo se – da zbog potresa nekoliko dana ranije, on nije održan, dok su dva iduća (2021. i 2022.) bila u crkvi Svete Matije slobode na Jarunu.

Ulazimo, dakle, u petnaestu godinu ovakvoga zajedništva, molitvene povezanosti, ustrajnosti i nastojanja da ne propustimo ono što možemo učiniti i kada nam to izgleda preskromno i nedostatno.

Osobito zahvaljujem hrvatskim braniteljima iz 148. Brigade Hrvatske vojske, odnosno njihovu Klubu veterana i gospodinu Milanu Zanoškom koji su revni u organiziranju, pozivanju i čuvanju spomena.

Drago nam je vidjeti nove prisutnosti, a čvrsto vjerujem da će Duh Sveti donijeti nova nadahnuća i pronaći ljude koji će ih ostvarivati. Zato zamolimo da nas blagoslovi, prati i čuva, osobito hrvatske branitelje koji se nalaze u raznim poteškoćama te da po našoj prisutnosti osjete blizinu i pomoć našega Gospodina.

Homilija

Liturgijska čitanja:
Hoš 14, 2-10; Ps 81, 7-11.14.17; Mk 12, 28b-34

1. Više smo puta na našim korizmenim susretima slušali i razmatrali upravo ovu evanđeosku stranicu, odnosno Isusove riječi o najvećoj zapovijedi, koja je satkana tako da povezuje dva itekako poznata izriječja Isusovim suvremenicima o ljubavi prema Bogu i bližnjima ili, kako običavamo reći: o spojenosti vertikale i horizontale, okomice i vodoravnice, tvoreći tako sliku križa.

Isus nastavlja s iznenađenjima prema sugovornicima, jer smo čuli da je pismoznancu posvema suglasan s Isusom u njegovu odgovoru, potvrđujući ponavljanjem to što je Isus rekao.

Tko god sluša Isusa susrest će nenadmašivu sposobnost isticanja bitnoga i otvaranja svih pitanja prema vječnosti. Isusov stav je, kako tada, tako i danas, izazovna, provokacija u dobrome smislu.

Ako je odgovor tako jasan, ako je put tako dobro zacrtan, nema isprike da se tim putem ide, da se tako živi. Očito je da Isus vraća na ljubav koja ne poznaje 'ako' i 'ali'.

Nitko se ne može sakriti iza posebnih okolnosti, iza različitosti shvaćanja i pristupa, iza nesporazuma. Istina je ta; put je taj. Na nama je odluka, izbor: slijediti ili ne slijediti tu jasnoću, koja nam je nakon pobožnosti Križnoga puta još bliža.

2. Osim Evanđelja, slušali smo proroka Hošeu, 'proroka nježnosti' koji govori o Bogu koji je pun smilovanja, komu je stalo do njegova naroda. Pritom donosi neobičnu rečenicu: „Uzmite sa sobom riječi i Gospodinu se vratite.“ Što bi to značilo?

Mogli bismo preispitati naš korizmeni hod kao vrijeme u kojem se pripremamo i brusimo riječi koje želimo reći Gospodinu, ali da ne budemo zadovoljni samo riječima.

U korizmi smo posebno pozvani učiniti sve što je moguće da bi naše riječi bile izražaj dubokih odluka našega srca; riječi koje se svakodnevno prevode u stavove i djela. U svjetlu toga mogućega i poželjnoga hoda, pitanje koje smo čuli na početku Evanđelja iz usta jednoga pismoznanca uistinu je poput udaha čistoga zraka usred svih lukavih pitanja i zamki na koje smo navikli kod Isusovih protivnika.

3. *Uzmite sa sobom riječi, pripravite ih i vratite se Gospodinu.* Kako to samo suvremeno zvuči danas kada se raznim jezičnim manipulacijama želi iskriviti istina, zavesti, ostaviti dojam, privući, promicati sebične ideje... To se najčešće događa koristeći takozvane 'velike riječi', kao što su: ljubav, istina, pravda, sreća, čast, povjerenje, napredak, bolja budućnost, promjene i sl.

Te su nam riječi potrebne, treba ih njegovati, brusiti, usklađivati sa stvarnošću i što je možda najvažnije: da bi te riječi ostale velike, potrebno je poštovati male riječi, svagdanje, neprimjetne, a još više stvarnosti koje one odražavaju.

Ako to izostane, one postaju isprazne i gube značenje. Ako toga nema; ako se 'velike riječi' odvoje od 'malenih', može im se dati bilo koje značenje te postaju sredstvom ideologija koje žive od neistina i nasilja.

Zbog toga su mudri vladari pazili na uređenost jezika i govora.

4. Ove korizme razmišljam češće o tome kako smo povrijedili velike riječi, iskrivili ih i izdali.

To nipošto nije samo pitanje jezika. Osjetili smo to u našoj nedavnoj povijesti borbe za slobodu. To jednako tako osjećamo u sadašnjim nemirima i previranjima u svijetu.

Jer, što uopće znače velike riječi u međunarodnim odnosima? Gdje je u njima dostojanstvo, pravednost, poštivanje života, opće dobro, jednakopravnost? Nisu li u prvome planu prevlast, sposobnost iskorištavanja, tko zna po kojim kriterijima određena skupocjenost nekih predmeta, rijetkih materijala ('minerala')? A zgaženi životi, u blato bačeno dostojanstvo, ugušena savjest, znači li to još uopće nešto?

Siguran sam da su velike riječi izgubile na snazi, tamo gdje nije bilo brige za malene riječi, za niti koje isprepliću svakidašnjicu. I ako dobro slušamo proroka Hošeu, čut ćemo pohvalu malenim riječima, kao što su: rosa, ljiljan, jablan, izdanak, maslina, miris, sjena, vinograd, pšenica, vino, čempres, plodovi... S tim se nizom pojavljuju slike, mirisi, zvukovi, okusi; sve prepuno života!

No, nije to radi proroka, nego radi najveće zapovijedi o ljubavi prema Bogu i čovjeku. Ako nju ne negujemo, ako nas ona ne nadahnjuje i ne napominje, više u svijetu ništa ne razumije. Propuštamo ljepotu i vrijednost prolaznosti, jer smo povrijedili vječnost.

Premda se čini da vječnost pripada velikim riječima, ona u stvarnosti nije tako doživljavana. Rijetko ju tko uopće spominje. Ona je postala nevažna toliko da nije odgurnuta čak ni u 'male riječi', nego u 'ne-riječi'; toliko je neuporabljiva u sadašnjim prevladavajućim načinima govorenja-činjenja. Međutim, baš od nje treba krenuti, kao od kamena koji odbaciše graditelji, a koji je postao zaglavnim kamenom.

Jer, u kojemu je gospodarskome ili političkome programu uopće spomenuta vječnost? U kojemu to projektu vječnost ima bilo kakvu težinu?

Odbačena vječnost, ako se vrati među naše riječi, sve dobiva smisao, počevši od 'malenih riječi', od malenih susreta, od malenih koraka i djela. To je kršćanstvo.

5. Radi toga sam danas posebnu pozornost posvetio grijehu propusta. Propustili smo i propuštamo biti pozorni na vječnost koja svoju veličinu zrcali u malenosti.

Zapamtio sam meni lijepu misao „da je najopasniji napad na dušu grijeh propusta, jer suprotnost ljubavi nije mržnja, nego ravnodušnost" (R. Zambotti).

Tomu dodajem Pascalovu misao: "Uvjeren sam da je naš najveći grijeh propust: dobro koje nije učinjeno, odgovornosti koje se ne žive, dobra djela koja se ne čine, obveze koje se ne poštuju."

Naši su propusti uvjetovani strahom ili ravnodušnošću. Grijeh propustom govori: to me se ne tiče, to nije moja stvar. To znači okrenuti leđa, ali i biti ogorčen pred zlom, a da se ipak ništa ne poduzme.

Često smo zadovoljni ako nismo učinili ništa loše, pretpostavljajući da smo po tome dobri i pravedni. Ali ne činiti ništa loše za kršćane nije dovoljno.

I zbog toga je dragocjena baština i životi naših branitelja. Taj izvor ne može presušiti. I danas i sami trebaju biti svjesni veličine malenosti koju su nam darovali. Možda u tome pomogne i dioništvo ovih predivnih mladića i djevojaka (kadeta i školaraca) koji s nama sudjeluju u molitvi s ponosom noseći svoje odore u kojima se ne odražava samo ozbiljnost i odgovornost njihova poziva i institucija, nego i otajstvo odaziva u kojemu struji vječnost.

Živeći kršćansku zapovijed ljubavi sve dobiva veću ljepotu koju molimo za našu lijepu domovinu, gradeći ju riječima i djelima ljubavi tako da se u njoj zrcali vječnost.

Amen.